

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33575
Nom	Economia del treball
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1309 - Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1309 - Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans	17 - Economía del trabajo	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BANYULS LLOPIS, JOSEP	110 - Economia Aplicada
CANO CANO, ERNEST	110 - Economia Aplicada
PITXER CAMPOS, JOSEP VICENT	110 - Economia Aplicada

RESUM

L'assignatura Economia del Treball és una matèria obligatòria de 6 crèdits, situada en 2n curs del Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans, que pretén proporcionar a l'alumnat els fonaments per a la comprensió del funcionament i la dinàmica del mercat de treball des d'un punt de vista econòmic. Està connectada amb l'assignatura Economia Aplicada, de formació bàsica impartida en 1r curs.

Pel que fa als continguts concrets de l'assignatura, al llarg dels temes es combina l'anàlisi teòrica de l'Economia Laboral amb l'estudi de la realitat més concreta del mercat de treball a Espanya. En primer lloc es presenten les principals tendències de l'activitat, l'ocupació i l'atur en el mercat laboral espanyol en les últimes dècades, diferenciant la situació per gènere. A continuació, s'analitzen des de la perspectiva de l'Economia Laboral els factors determinants de l'oferta i la demanda de treball. Aquesta base permet comprendre les diferents estructures econòmiques i institucionals dels mercats de treball i la segmentació laboral, amb referències empíriques a la realitat laboral del nostre país. Tot seguit, s'aborden les diverses

causes de l'atur, des d'una perspectiva microeconòmica, macroeconòmica i estructural, i es fonamenten les polítiques d'ocupació a partir dels diferents diagnòstics de l'atur. Per últim, s'aborda la dinàmica del mercat de treball a Espanya en els darrers trenta anys, relacionant la seua anàlisi amb les transformacions del model productiu de l'economia espanyola i amb la política econòmica i laboral desenvolupada a Espanya en diferents períodes, des de la integració europea fins l'actualitat.

El plantejament de l'assignatura és teòric i aplicat. Això significa que es proporcionen fonaments econòmics teòrics per a l'anàlisi dels fenòmens laborals més significatius, però també que s'apliquen a la comprensió d'aquests fenòmens en entorns reals, particularment en referència al mercat de treball espanyol.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable haver cursat i superat prèviament l'assignatura de formació bàsica Economia Aplicada

COMPETÈNCIES

1309 - Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacidad para aprender de forma autónoma y desarrollar la iniciativa y el espíritu emprendedor.

- Capacidad para organizar y planificar.
- Capacidad para gestionar la información, redactar y formalizar informes y escritos.
- Capacidad para analizar, sintetizar y razonar críticamente.
- Capacidad para resolver problemas, aplicar el conocimiento a la práctica y desarrollar la motivación por la calidad.
- Capacidad para comunicar de forma oral y escrita.
- Capacidad para utilizar las nuevas tecnologías de la información y la comunicación.
- Capacidad para trabajar en equipo.
- Capacidad para respetar y promocionar los derechos fundamentales, la igualdad entre hombres y mujeres, la igualdad de oportunidades y la no discriminación, los valores democráticos y la sostenibilidad.
- Capacidad para conocer y aplicar los principios del código deontológico profesional.
- Conocer y analizar los principios, ámbitos y procedimientos de actuación de las instituciones políticas sociolaborales.
- Conocer y comprender el marco económico de las relaciones laborales y la dinámica de los mercados de trabajo.
- Conocer y comprender los procesos sociales que estructuran las relaciones de trabajo y de producción.
- Capacidad para interrelacionar los conocimientos de las distintas disciplinas académicas que analizan el ámbito laboral.
- Analizar y evaluar los factores que determinan las desigualdades en el mundo del trabajo.
- Capacidad para seleccionar y gestionar información y documentación sociolaboral.
- Capacidad para localizar, identificar e interpretar datos e indicadores socioeconómicos relativos al mercado de trabajo.
- Capacidad para elaborar, implementar y evaluar estrategias territoriales de promoción socioeconómica.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Ser capaç d'utilitzar terminologia econòmica de forma adequada en la comunicació.
- Ser capaç de localitzar i gestionar informació de caràcter econòmic general i sobre el mercat de treball espanyol.
- Ser capaç d'elaborar i interpretar indicadors relatius al mercat de treball espanyol.
- Analitzar els processos econòmics que afecten a l'ocupació.
- Elaborar diagnòstics de caràcter econòmic sobre diferents fenòmens laborals, en particular sobre la desocupació.
- Analitzar i fonamentar les propostes de política econòmica aplicades a Espanya i les seues conseqüències per al mercat de

treball.

- Conèixer i aplicar les principals teories econòmiques sobre el mercat de treball.
- Analitzar la problemàtica específica de les dones en el mercat de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Principals tendències del mercat laboral espanyol

- Evolució de l'activitat, l'ocupació i l'atur
- La transformació sectorial i ocupacional al mercat laboral espanyol

2. Els determinants de l'estructura del mercat laboral i la segmentació laboral

- Determinants estructurals de la demanda de treball
- Determinants estructurals de la oferta de treball
- La segmentació laboral: concepte i dinàmica
- La precarietat al mercat laboral espanyol

3. Lanàlisi econòmica de latur i de les polítiques docupació

- Lenfocament microeconòmic convencional de latur: causes i polítiques de mercat de treball
- Lenfocament macroeconòmic de latur: causes i polítiques macroeconòmiques
- Latur des dun punt de vista estructural: causes i polítiques estructurals
- Diagnòstics, propostes i polítiques per fer front a latur a Espanya en lactualitat

4. Dinàmica laboral, estructura productiva i política econòmica i docupació a Espanya

- Transformacions del model productiu de leconomia espanyola: impactes de la integració europea, model de creixement en letapa 1994-2007, crisis de 2008 i evolució posterior
- Estratègia de política econòmica a Espanya: evolució de la política macroeconòmica, condicionants institucionals, reformes laborals i polítiques estructurals

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	25,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	25,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent de l'assignatura s'organitza al voltant de tres tipus d'activitats:

1. Classes teòriques i activitats pràctiques amb el professorat
2. Estudi i realització d'activitats per part de l'alumnat
3. Aprofitament, individual o en grups reduïts, de les tutories

Les classes i activitats amb el professorat s'estructuren en dos eixos bàsics:

a) Classes teòriques: en elles s'explicaran els conceptes i continguts bàsics de l'assignatura. Per a facilitar el seguiment i participació de l'alumnat en aquestes classes s'utilitzarà l'aula virtual per a posar a la seua disposició esquemes i materials de suport.

b) Activitats pràctiques, que podran ser de diversos tipus. D'una banda, anàlisi i discussió col·lectiva de materials proporcionats prèviament. D'altra, la resolució per banda de l'alumnat d'activitats plantejades pel professorat prèviament (que es podran requerir per escrit) o bé en la mateixa sessió pràctica.

Es recomana una metodologia activa d'estudi, basada en la lectura de les referències bibliogràfiques, en l'assistència i participació a classe, en l'elaboració de les activitats pràctiques i en l'aprofitament de les hores de tutoria. Hi haurà una bibliografia bàsica que serveix per a la preparació general de cada tema per part de l'alumnat, així com una bibliografia complementària referida a aspectes específics. L'ús d'aquestes referències es concretarà al llarg del curs als esquemes de cada tema.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura constarà d'una prova escrita que suposa un 70% de la nota final i d'una avaluació continua que representa un 30% de la nota final

Al final del quadrimestre, en la data oficial d'examen que determinarà la Facultat de Ciències Socials, es realitzarà la prova escrita, que constarà de preguntes referides a tot el temari del curs.

L'avaluació continua es referirà als següents aspectes:

- Activitats realitzades per l'alumnat individualment o en grup en les sessions pràctiques, algunes de les quals podran ser requerides per escrit o bé hauran de ser resoltes a classe per l'alumnat.
- Participació activa de l'alumnat en les activitats, així com habilitats i actituds mostrades en el desenvolupament d'aquestes.

Un criteri d'avaluació serà la correcció ortogràfica de les proves escrites i dels treballs realitzats

Per a superar l'assignatura s'haurà d'obtenir almenys un 4 en la prova escrita i una mitjana de 5 entre la nota de la prova escrita i l'avaluació continua. Les persones que no aproven l'assignatura en la 1a convocatòria hauran de repetir en la 2a convocatòria la prova escrita i mantindran la part de la nota lligada a l'avaluació continua. Aquelles persones que no hagen aprovat en la 1a convocatòria les activitats d'avaluació continua, podran avaluar-les en la 2a convocatòria a través d'una pregunta addicional que s'inclourà en l'examen final d'aquesta convocatòria. Com que la part de l'avaluació continua corresponent a la participació activa de l'alumnat en les activitats no és recuperable, les persones que opten per recuperar les activitats d'avaluació continua en 2a convocatòria a través de l'examen final sols podran aspirar a obtenir en aquesta part de l'avaluació un 70% de la nota màxima.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Banyuls, J. et al. (2005), Economia laboral i polítiques d'ocupació, València, Universitat de València
- Fina, L.I. (2001), El reto del empleo, Madrid, McGraw-Hill
- Gallego, J.R. i Nácher, J.M., coords. (2001): Elementos Básicos de Economía. Un Enfoque Institucional. València, Tirant lo Blanch
- Recio, A. (1997), Trabajo, personas, mercados, Barcelona, Icaria
- Rocha, F. y Aragón, J. (2012), La crisis económica y sus efectos sobre el empleo, Madrid, Fundación 1º de Mayo
- Toharia, L. (2003), El mercado de trabajo en España 1978-2003, Información Comercial Española, nº 811, pp. 203-220
- Banyuls, J. i Recio, A. (2015), Gestión empresarial y dinámica laboral en España. Ekonomiaz: Revista Vasca de Economía, nº 87, pp. 182-205.

- Pérez Infante, J. I. (2015), Las reformas laborales en la crisis económica: su impacto económico. *Ekonomiaz: Revista Vasca de Economía*, nº 87, pp. 246-281.
- Muñoz del Bustillo, R. (2016), Paisajes después de la batalla. El mercado de trabajo en España tras la Gran Recesión, *Revista Española del Tercer Sector*, nº 32, pp. 17-45.
- Toharia, L. (2002), El modelo español de contratación temporal, *Temas Laborales*, nº 64, pp. 117-139.
- Pinto, F. y Muñoz de Bustillo, R. (2017), Sobre la precariedad laboral en España. Una panorámica general, *Gaceta Sindical, Reflexión y Debate*, núm. 29 (nueva etapa), pp. 99-121
- Cebrián, I., Moreno, G., Pérez Infante, J. I. (2013), Las reformas laborales en la obra de Luis Toharia, *Revista de Economía Laboral*, nº 10, pp. 18-47.
- Puig, A. (2011), El modelo productivo español en el periodo expansivo de 1997-2007: insostenibilidad y ausencia de políticas de cambio, *Revista de Economía Crítica*, nº 12, pp. 64-81.

Complementàries

- Banyuls, J. et al (2010): Per què el mercat laboral valencià és tan vulnerable davant la crisi econòmica?, dins I. Antuñano, J.M. Jordán i J.A. Tomás Carpi (eds): *Crisis y transformación. Ensayos en homenaje al profesor Emèrit Bono*, València, Universita de València, pp. 333-350
- Miguélez, F., Prieto, C., coords. (1999), *Las relaciones de empleo en España*, Madrid, Siglo XXI
- Recio, A. (2009): Una nota sobre crisis y mercado laboral español, *Revista de Economía Crítica*, nº 8, pp. 138-144
- Rocha, F., Aragón, J. i Cruces, J. (2008): *Cambios productivos y empleo en España*, Madrid, Ministerio de Trabajo e Inmigración
- Sánchez, A. (2009): Crisis y empleo: del mercado de trabajo al modelo económico, *Trabajo: Revista de la Asociación Estatal de Centros Universitarios de Relaciones Laborales y Ciencias del Trabajo*, nº 22, pp. 17-47
- Toharia, L. (dir., 2005): *El problema de la temporalidad en España: un diagnóstico*, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid
- VV.AA. (2010): *Papeles de Economía Española*, nº 124 (La reforma del mercado de trabajo)

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen els continguts i es distribuïran segons els diferents tipus de sessions (presencials o per videoconferència síncrona).

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Es mantenen les activitats i volum de treball de la guia docent original. La planificació de sessions s'especificarà al llarg del curs.

3. METODOLOGIA DOCENT

PER A TOT L'ESTUDIANTAT

- Se seguiran classes per videoconferència síncrona d'acord amb la planificació del centre.
- Es realitzaran presencialment les activitats amb participació activa de l'estudiantat d'acord amb la planificació del centre.
- Les tutories seran preferentment virtuals.
- En cas que la situació sanitària imposara que la totalitat de la docència es desenvolupara online, es substituiran totes les sessions per pujada de materials a Aula virtual, videoconferència síncrona o transparències locutades. En el cas de les activitats pràctiques, es garantirà la interacció amb estudiantat mitjançant videoconferència o fòrum o xat en aula virtual. Donat el cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a través de l'aula virtual per l'equip docent de cada assignatura.

PER A ESTUDIANTAT VULNERABLE O AFECTAT

S'adaptarà la metodologia seguint les directrius generals definides per la Universitat i per la Facultat de Ciències Socials.

4. AVALUACIÓ

Es mantenen els criteris de la guia docent quant a la ponderació de l'avaluació de cada tipus d'activitat. En cas d'estudiantat vulnerable o afectat, la proporció de qualificació de les activitats de grup avaluable es traslladarà a activitats individuals.

En cas que la situació sanitària imposara que la prova final es desenvolupara online, es proposarà una avaluació per la següent modalitat:

- Prova escrita individual per tasca síncrona mitjançant preguntes de desenvolupament per aula virtual.
- Addició d'activitats d'avaluació continua si no s'han pogut completar en les sessions inicialment programades en el quadrimestre.

5. BIBLIOGRAFIA

Es manté la bibliografia existent en la guia. Si la situació sanitària imposara tancament de biblioteques, es facilitaria material de suport a través de l'aula virtual.